

DIRECTOR
DR. ALEXANDRU RUSU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ—JUDEȚUL ALBA DE JOS

MANUSCRISELE NU SE
INAPOIAZĂ.

Unitatea

ABONAMENTUL

Pe un an 150 Lei
Pe 6 luni 75 Lei
Pe 3 luni 40 Lei
Pentru America 2 Dolari
Numărul 3 Lei

Pentru inserate se plătesc 5 lei de șir garmond
La publicările ulterioare e socotește taxa jumătate

Foaie bisericească-politică. — Apare în fiecare Sâmbătă.

Momente.

Dintre toate cântările de biruință și de sfinte îndemnuri, cari se aud în bisericile noastre la sărbătoarea învierii Domnului, parecă nici una nu cuprinde în așa de puține cuvinte un mai bogat program de viață, decât minunatul Imnos al sărbătorii: „Luminează-te... noue Ierusalime, că mărirea Domnului peste tine a răsărit...“ Invierea din morți a Mântuitorului este într-adevăr un nou și puternic răsărit de „mărire dumnezească“, biruința vieții asupra morții și temelul cel mai solid al nădejilor creștinești, că binele are să iasă de-asupra răului. Trebuie deci, ca la strălucirea luminii ce se desprinde din acest „răsărit de mărire“, sufletele noastre, „Noul Ierusalim“, să se lumineze cu adevărat, trezind în adâncuri de inimi puterile nebănuite, cari pot și trebuie să ducă la biruință programul Celui-ce-a zis: „Indrăzniți, eu am învins lumea!“

* * *

Lucrul acesta ne este de acum înainte cu atât mai ușor, că Paștile din acest an ne-au adus noua ediție a sfintei Scripturi, principalul izvor al revelației mântuitoare. E cartea, pe care am cerut-o de mult, punând uneori — desigur greșit — aproape toată vina neajunsurilor din biserică noastră, pe faptul, că nu aveam o Biblie, care putând fi la îndemână oricui, să ne fie întărire și scut în necazuri, mândrie și înălțare sufletească în zile senine. De-acum, că o avem, sperăm că nu se va mai putea găsi nimeni, care să nu caute a scoate din ea, atât individual, cât și în societate, puterea imensă ce rezidă într-ânsa. Sf. Scriptură este cuvântul lui Dumnezeu către oameni și de aceea nu se poate ca în aceste zile de sărbătoare să ne propunem un lucru mai bun, decât utilizarea ei cât mai deasă.

* * *

Indemnul acesta nu privește însă numai pe preoți, ci pe toți cărturarii neamului nostru, și'n deosebi pe așa numiții intelectuali, a căror creștinătate, în teorie destul de frumoasă, lasă în practica vieții atât de mult de dorit. Or, creștinismul nu este religia unei ideologii, care să se rezolve în atmosfera puțin mângâitoare a unor speculații transcendente, ci este o lege per eminentiam realistă, în care suspinul naiv, dar sincer, al unei inimi înfrântă de durerea păcatului, cumpănește mai mult decât întregi volume de teorie asupra raporturilor ipostatice dintre cele trei persoane dumnezeiești. De aceea încreștăm cu deosebită satisfacție exercițiile spirituale pentru intelectuali, dorind din tot sufletul, ca Paștile acestui an jubilar, în care grația lui Dumnezeu lucrează, desigur, mai puternic decât altădată, să ne aducă în această direcție rezultatele mângâitoare, cu cari se pot mândri alte neamuri mai fericite.

□ □

INVIERE

de DR. IOAN BĂLAN

canonic mitropolitan.

Nu știu, cum se face, dar la noi Români, înțeleg partea covârșitoare a neamului, toate sărbătorile au un caracter aproape exclusiv păgânesc. Odihna din acele zile servește pentru lenevirea trupului și a sufletului, fără să procure nici o înălțare sufletească. Bucuriile, pe cari le au cei mai mulți de sărbători, nu provin din contemplarea misterului, ce se prăznuiește, ci din anumite senzații, ce ni-le provoacă hainele noi, niște gădiliri de urechi și anumite distracții. La aceasta se reduc și Paștile pentru foarte mulți. Imi cade așa de greu, și trebuie să fac o adevărată efortare, ca să pot pune pe hârtie pentru luminata zi a învierii această vorbă, dar, durere, așa este în cele mai multe părți.

Evident, că nu aceasta a putut să fie intenția bisericii lui Hristos, când a înfiripat sărbătoarea învierii Domnului. Acest praznic cuprinde un întreg program de acțiune, emanând din opera lui Isus. După săptămâna evenimentelor celor mai mărețe, ce nu s'au mai desfășurat nici odată, și pe cari, neputând să le cuprindă, filozofia materiei le numește nebunie, biserică ne cere ca jertfa crucii să nu fie fără de roadă, ci să-i dea omului efective fericirea, pe care ne-a câștigat-o sângele lui Hristos. Invierea cere o ură neîmpăcată a păcatului și o adevărată compătimire a celor ce au căzut în păcate. În ce privește pe oamenii bisericii, un preot bun nu poate avea bucurie de Paști dacă știe, că la el au rămas oameni nespovediți, ori dacă spovedaniile s'au făcut numai de mântuială. El va căuta toate căile, ca toată lumea încredințată păstoririi lui să primească sfânta cuminecătură cu vrednicie, ca ea să fie izvor de viață nouă, mai curată, mai descătușată de materie și de poftă.

Intelectualii nu trebuie să neglijați când e vorba de sfintele taine. Ele trebuie să fie hrana lor sufletească, date cu preparatul necesar astăzi, iar nu ca o apă de Colonia foarte diluată. Partea cea mai mare a cărturarilor neamului nostru e străină de rostul credinței pe celuită cu sângele Fiului lui Dumnezeu. O biserică, ce nu stăruie, cu vreme și fără vreme, pentru înfrânarea patimilor, și care nu caută să facă pe toată lumea mai bună, începând dela vlădică până la opincă, se poate numi cum vrea, dar n'are nici drept, nici putere de viață. Aceste lucruri trebuie spuse mereu, și trebuie stăruit, ca poruncile lui Dumnezeu și ale bisericii să fie luate în serios.

Invierea trebuie să fie prilej de meditație și începutul unei vieți nouă, care să prinză păcatul de coarne, ori unde s'ar fi cocoșat, și să-l scoată din suflet, ca în locul lui să poată intra și trona lumina cea adevărată. Această lumină va întări în preoți convingerea, că bi-

serica nu poate exista, și nu poate trăi decât din credința curată alui Hristos și din sfintele taine; privilegiile, de cari s'a bucurat Ariu și alții, o trândăvesc și o omoară. Pentru un preot al lui Hristos programul de muncă, ce nu se desprinde din viața lui Isus, este un câmp de activitate străin. De aceea, preocupările lui principale nu le vor forma nici întregirea porțiunii canonice și așezarea ei la locul cel mai potrivit, nici birocrațismul fără suflet al cancelariei, cari pot fi numai niște mijloace de mână a treia pentru facilitarea uneia din slujbele lui de povăzitor sufletec.

Intelectualii mireni vor admira nu numai devotamentul, cu care se jertfește Isus pentru dușmanii lui, ci vor pătrunde acest misteriu cu întreg rostul lui de nouă viață, cu noi puteri. Urând păcatul, ca pe o adevărată cauză a nenorocirilor, ce vin peste noi tot mai mult, ei vor primi în suflet puterea lui Hristos, care, pentru convingerile sale toate le rabdă și depune în fața lui Pilat o mărturisire așa de frumoasă chiar a credinței sale. Omul nobil e de partea dreptății și a celor atacați pe nedreptul. Atacurile mărsave ale dușmanilor noștri au deschis și vor deschide ochii și gura mai multor intelectuali, provocând o adevărată trezire de conștiințe.

Invierea lui Hristos să ne deschiză ochii tuturor, ca să examinăm toate la lumina clară a evangheliei, și nu a așa numitei dibăcii, care fiind înțelepciunea veacului acestuia, înaintea lui Dumnezeu e nebunie. Ea trebuie să ne dea la toți de gândit. Preoți și mireni trebuie să se gândească foarte serios, că acest popor încă are drept la învățătura și tainele lui Hristos, în aceeași măsură, în care se împărtășesc din ele popoarele cu civilizație creștină.

Deci când ne vom saluta cu tradiționalul „Hristos a înviat!“, salutarea aceasta să ne fie avertisment, că jertfa Domnului e pentru ca noi să murim păcatului, lenei și nepăsării care se îndestulește cu îndeplinirea lucrurilor, pe cari întâmplarea și-le scoate în cale, și nu caută să dea o nouă viață, cu noi metode și noi efortări reclamate de zilele noastre.

Hristos a înviat, ca să ne dea și nouă o altă viață, superioară în concepție, în mijloace și în metode!

Legea pensiilor la Senat. Apropos de cele scrise de noi în numărul ultim în legătură cu legea pensiilor, pâr. Dr. Elie Dăianu, protopopul nostru dela Cluj, ne trimite, după stenograme, o parte a discursului său rostit la Senat în această chestiune, din care reiese că gazetele din capitală — din cari am scos informația noastră — n'au reasumat destul de fidel cuvintele spuse de pâr. Dăianu.

Lăsăm deci să urmeze aici în întregime această parte a discursului, pentruca cititorii noștri să se poată orienta, cât mai fidel, asupra atitudinii pe care Sfinția Sa a avut-o în Senat față de această deosebit de importantă chestiune.

Iată ce-a spus, între altele, pâr. Dr. E. Dăianu:

Ca preot, țin să relev o observațiune, care pentru noi preoții din Ardeal, a fost o revelație, foarte îmbucurătoare; aceea că legea deschide posibilitatea, ca toți preoții să poată beneficia de dânsa.

DI VINTILA BRĂTIANU, ministru de finanțe: Da. S. S. Preotul ILIE DĂIANU: Aceasta dovedește o largheț, care este spre binele țării românești, și pe care noi nu am cunoscut-o până aci.

În Ardeal, preoții tuturor confesiunilor au avut casa lor de pensuni, particulară. Prin schimbarea valorilor, după războiu, aceste case de pensuni s'au redus în mod considerabil, încât astăzi pensiunea unui preot este așa de mică, că-i e și rușine omului să o spună. În tot cazul clerul trebuie să se bucore, că statul îi dă posibilitatea de a-și asigura o situațiune demnă de om și mai cu seamă o situațiune demnă de un preot.

În art. 1. se prevede acest lucru, dar mi-se pare, că stilizarea acestui articol nu este destul de clară. Se zice: »Funcționarii civili... și eclesiastici ai statului... (citește). — Preoții nu sunt funcționari ai statului. Această redacțiune ar putea să dea loc la interpretări greșite. Ea are aerul de a spune, în acest articol, că numai funcționarii eclesiastici ai »bisericii de stat« ar putea beneficia de această lege de pensuni.

Eu cred, că nu aceasta este intențiunea legii. Și cred, că nu aceasta este intențiunea legii, cu atât mai vartos, cu cât după Constituțiune știu că nu mai există »biserică de stat«, ci numai »biserică dominantă în stat«. De aceea ar trebui să se dea acestui articol o redacțiune precisă.

În tot cazul, aceasta nu poate decât să facă o impresiune bună asupra clerului de orice confesiune din țară.

Urmează acum, la rândul său, ca bisericile să se declare, dacă vor să beneficieze de această favoare a legii, și în acest caz să-și verse cassa lor de pensuni în cassa pensiunii statului. Las în seama celor, care au mai multă competență ca mine, să ia măsurile convenite și să facă convenitele declarațiuni în această chestiune.

Se pare deci, că situația ce ni-s'a creiat prin această lege, care afirmative nu s'ar impune clerului, ci ar admite numai ca el să poată beneficia de fondul de pensuni al Statului, nu este chiar așa de rea cum s'a făcut la început.

Pastorale arhieresti

Până în momentul, când dăm la tipar acest număr al gazetei, am primit la redacție numai pastoralele dela Gherla și Lugoj, din cari reținem aici părțile mai însemnate:

I.

Din îndemnul Preasfințitului IULIU HOSSU al Gherlei

Cântarea de biruință a vieții asupra morții, resună în tot cuprinsul pământului, de pe buzele fericite ale credincioșilor Domnului Isus, înviat din morți.

„Hristos a înviat!“ — Câtă credință în acest cuvânt de biruință! Câtă credință în mărturisirea voastră, cari cu atâta hotărîre răspundeți: „Adevărat a înviat!“

Simțim noi cu toții, că *învierea Domnului este învierea noastră*. Călcarea puterii morții este nimicirea puterii ei asupra sufletelor noastre. Pentru aceea cântăm cu atâta fericire: „cu moartea pe moarte călcând și celor din morminte viață dăruindu-le“. Pentru aceea ne simțim biruitori noi înșine și fericiți, când cu atâta însuflețire cântăm: „Hristos a înviat!“

Noi știm, că Domnul „s'a dat pentru păcatele noastre, și s'a sculat pentru îndreptarea noastră“ cum ne spune sfântul Apostol Pavel în epistola sa către Romani (4, 25). Noi știm, că Domnul — înviat din morți — El singur este nădejdea mântuirii noastre și izvorul vieții, așa pe cum ne-o spune: „Eu sunt învierea și viața“ (Io. 11, 25). Învierea din morți și viața vecinică. Pacea și fericirea întru Dumnezeu.

Și dacă Domnul este singurul izvor de viață pentru toți, la Domnul să alerge tot sufletul însetat și să se adape la acest izvor de apă vie, din care dacă bea cineva nu va înseta în veci. La Domnul să alerge, tot celce flămânzește, și va afla pâinea vieții, din care dacă va mânca cineva nu va flămânzi în veci.

Ne chiamă Domnul Isus pe toți: „Veniți la mine toți cei osteniți și însărcinați și eu voi odihni pe voi“. Toți, fără deosebire, ceice vă hrăniți cu pâinea amară a suferinții, și vă adăpați cu lacrimile durerii, toți, cari purtăm

sarcina muritorului aici pe pământ, să alergăm la Domnul, care cu atâta dragoste ne chiamă. Veniți la El să aflăm ușurare...

Nu este fericire, nu este mântuire și viață decât la Dumnezeu.

Durerea muritorilor este îndepărtarea de Dumnezeu. Au părăsit izvorul vieții și și-au săpat gropi cari nu țin apă. Au rătăcit dela cărarea adevărului și a dreptății lui Dumnezeu, și s'au înmulțit lacrimile și suspinele bietului călător pe cărarea acestei vieți. S'a lăpădat de Domnul părăsind cuvântul adevărului său, care luminează pe tot omul ce intră în lume și oarbește întru întunec și'n umbra morții. Înțelepții lumii acesteia au căutat alte cărări de fericire și alte mângăieri și n'au aflat.

N'au putut afla deslegarea tainei durerii și a suferinței sufletului. N'au aflat alt izvor de viață.

Veșnic adevăr este cuvântul Domnului: „Eu sunt calea, adevărul și viața“ (Io. 14, 6)...

Dreptaceea liniștiți să înaintăm pe cărarea cuvântului Domnului spre izvorul vieții. La Domnul să îndreptăm pașii noștri și să nu ne lăsăm a fi abătuți de pe această cărare a vieții.

Câți sunt azi cari învață altă Evanghelie, arată altă cale a mântuirii. Câți sunt cari ridică năluca mincinoasă a unei noi fericiri, alta decât aceea a credinții părinților voștri.

Cuvântul lor este cuvântul trufiei și al răsvrătirii. Evanghelia lor este evanghelia urii. Dar cuvântul Domnului este cuvântul supunerii, al blândeței și al dragostei. „Învățați-vă dela mine, că blând sunt și smerit cu inima și veți afla odihnă sufletelor voastre“ (Mat. 11, 29), zice Domnul. Aceasta-i calea Domnului. Acesta este cuvântul lui.

Ceice îndeamnă la răsvrătire, ceice chiamă la lăpădare de Dumnezeu și de biserică, nu cunosc pe Domnul, care ne spune: „Luați asupra voastră jugul meu și vă învățați dela mine, că sunt blând și smerit cu inima și veți afla odihnă sufletelor voastre. Căci jugul meu este blând și sarcina mea ușoară“ (Io. 11, 30)

Foiața „Unirii“

Mea culpa...

— Schiță de Pașii. —

Peste cetatea Ierusalimului noaptea își țese nepăsătoare vâlul întunecos. Vântul primăvăratic suflă rece, isbindu-se de zidurile învechite și purtând prin atmosfera umezită, mirosul pomilor de curând înfloriți. Sus, pe bolta presărată cu miile de stele, plutesc nori grei, prevestitori de furtună. În goana lor, acoper în restimpuri luna și bătrâna cetate rămâne cufundată în întunerecul mut.

E târziu în noapte, dar în palatul arhierelui Caiafa, șgomotul nu s'a contenit. În jurul focului de vreasuri ce străjuește în curtea largă de lângă palat, câțiva servi stau tolăniți, cu ochii țintă la jeratecul schinteator. Din când în când, câte-un serv mai tînăr reînprospetează focul, cu câteva vreasuri, cari se aprind pocnind. Flacăra purtată de suflarea vântului rece, își reflectează în tremur lumina galbuie pe fețele posomorite. Un serv bătrân povestește cu glasul domolit, iar ceilalți ascultă căzuți pe gânduri.

În apropierea porților mari de piatră, roiesc cu neastâmpăr alte cete de servi, iar lângă zidul palatului stă neclintit un om, ce pare strein. O servitoare se apropie de el pe

furiș și după ce îl privește câteva clipe bănuitoare, elatină de câteva ori din cap și zice:

— Și tu ești din ceata Nazarineanului!

Streinul tresare, apoi plecându-și capul în pământ, răspunde grăbit:

— Nu știu ce zici, eu nici nu cunosc pe omul, de care îmi vorbești!

El se îndreaptă apoi spre poartă, dar abia făcu câțiva pași, când o altă servitoare îl arată eu mâna, spunând celor din jur:

— Iată aici unul din ceata omului ce să zice Hristos!

— Nu sunt din ceata lui și nici nu știu pe omul, despre care vorbești!

— Cum nu știi, doar și portul, ba chiar și vorba te arată, că ești din ceata lui! — spuse iarăși servitoarea.

— Nu sunt! Ți-am spus acum și lasă-mă în pace!

După acestea vorbe, stătu câteva clipe nehotărît, apoi se îndreaptă spre ceata servilor de lângă foc. Un serv bătrân povestea acolo cu glas încet: „Omul, care l-a vândut pe Nazarineanul, ce se zice Hristos, ne-a dat nouă semnul zicând: — Ori pe care îl voi sărută, acela este, prindeți-l pe el! — Și într'adevăr ajunși la locul acela, vânzătorul s'a apropiat de Nazarineanul și l-a sărutat. Când am vrut să-l prindem, un om din ceata lui a seos sabia și a tăiat unuia dintre noi urechea. Noi ce puteam face? Poruncă aveam să-l aducem și l-am adus. Acum e aici!“

Bătrânul serv tăcu și arătă cu mâna spre palatul arhierelui, apoi își purta privirea oboșită în jur. Deodată, ca și când și-ar reamintea ceva, rămase cu ochii ațintiți la streinul ce stă între doi servi mai tineri, cu capul plecat și zise:

— Și tu erai cu dâșii!... da, da... tu ești din ceata omului ce se zice Hristos!

Streinul tresări, apoi își întoarse capul în umbră și oftă. După câteva clipe de tăcere, în cari nu se auzia decât pocnetul vreasurilor uscate și geamătul vântului, unul dintre servi mai tineri se adresă către povestitor zicând:

— Și cum ți-se pare ție Valam, de omul despre care vorbeai?

Acesta rămase câteva clipe gânditor, apoi răspunse încet:

— Cum mi-se pare?... Am auzit multe despre Nazarineanul. Se vorbește în lume, că a vindecat orbi și alți nenorociți, ba că a sculat și morți. Vor fi adevărate acestea, ori nu, cine poate să-ți spună?... Una am văzut și eu, când a vindecat urechea servului, ce o tăia un om din ceata lui. Noi poruncă aveam să prindem. Că pentru ce?... eu nu știu, dar că câtor de rele nu poate să fie.

— Ce spui?... ai văzut, când a vindecat urechea servului? — se amestecă în vorbă al treilea. Mare minune și asta!...

Și eu însumi cred, că nu e făcător de rele, dar a vrut să se facă pe sine împărat

Acesta-i glasul Domnului Isus. Acesta să-l ascultați. Purtați jugul blând și sarcina ușoară a poruncilor sale sfinte. Ascultați de biserică și de poruncile ei, întru Domnul. Să nu ație ascultare la voi cine vestește alt cuvânt, decât cuvântul dragostei Mântuitorului Isus, decât cuvântul buneii înțelegeri și al păcii creștinești.

Reamintiți-vă de cuvântul Domnului: „Întru aceasta vor cunoaște toți că sunteți ai mei ucenici, de veți avea dragoste între voi” (Io. 13, 25). Iată *pecetea creștinului adevărat* și a apostolului Domnului Isus. Din aceasta veți cunoaște pe omul lui Dumnezeu, pe învățăcelul Domnului, dacă vestește dragoste și bună pace. Cine vine să Vă desbina și să Vă împărechieze, cine vine să Vă răsvătească pe orice cărare și'n orice formă, cuvântul Domnului nu este întru el și dragostea lui este numai pe buze, dar nu și în suflet. Căci „dragostea nu lucrează rău” (Rom. 12, 10)...

II.

Din pastorala Preasfințitului ALEXANDRU NICOLESCU al Lugojului.

... Precum în negura vremilor de demult ale zidirii, într-una din zilele creației, cuvântul veșnic chieamă din haos lumea înviorătoare, despărțindu-o de întunec, iată, tot astfel și Cuvântul întrupat, soarele dumnezeesc, ca un strălucitor mire din camera mormântului ieșind, aduce la lumină din acest mormânt *o nouă zi a creației supranaturale*, zi plină de splendoare și farmec, despărțind din nou lumina de întunec, dar de astădată pe tărâmul sufletesc al adevărului și al dreptății, și dovedind odată mai mult, că minciuna și fărâdelegea nu pot birui nici când în lumea aceasta, chiar de s'ar alia cu toate puterile iadului, căci încă nu s'a scurtat brațul Domnului, care frânge ca pe o trestie toate puterile și duhurile întunecului. Deci binecuvântați-l voi popoare pe Domnul, și-l preamăniți întru toți vecii, căci *preamăritu-s'a azi Domnul foarte*.

Preamăritu-s'a, repet iarăși, în persoana Fiului său, azi înviaț. Căci astăzi zice Cuvântul trupului său muritor din mormânt: Deșteap-

tă-te tu mărirea mea, tu vestmântul slavei mele, tu, trupul meu adormit. Deșteaptă-te dulce alăută, care din întâia clipă a zămislirii în sinul nepătat al sfintei Fecioare, cântat-ai pururea celui Preafălat cea mai vrednică cântare de mărire, în toate clipele vieții, până la muntele Calvarului, unde și-s'au rupt coardele sonore și delicate. Deșteaptă-te dimineața, căci vreau să învii cu zorile aurii ale zilei, pentru ca mai apoi să ne înălțăm împreună peste ceruri, să luăm în posesiune împărăția veșnică, șezând de-a dreapta Tatălui întru înălțimi, și peste tot pământul să se lățească mărirea noastră (Ps. 56). — Și iată! Dorința trup se face, sufletul se unește din nou în mod tainic cu trupul, unirea hipostatică dintre trup, suflet și Cuvânt se desăvârșește din nou, Isus învie cu trup nepătimitor, cu trup glorios, ușor ca o arătare, și împreună cu el, furat privirilor apostolilor, se înalță mai apoi la cerurile limpezi ca lacrima, pentru ca acolo, înălțat pe tronul mării, acest trup se emane o veșnicie întreagă, din izvorul luminii cu care e împreunat, razele sale dulci și fermecătoare preste culmile vecinice, ninse deacum deapururi de potopul acestor raze neapuse.

Da! *Preamăritu-s'a azi Dumnezeu*, la învierea Fiului său, și în persoana apostolilor săi. După ce se vor fi împărțit de ungerea harurilor Duhului sfânt, iată-i pe acești oameni inculți, ignoranți și necunoscuți lumii, porniți să cucerească lumea întreagă, ca să o pună ca trofeu la picioarele lui Crist celui înviaț. Grecia, Asia mică, Scitia, Persia, India, Egiptul, Galiile, Spania, răsună de ecoul glasurilor lor puternice; Roma, centrul lumii, vede stabilindu-se între zidurile sale puternice ca stăpân absolut pe vechiul renegat: Apostolul Petru. și aceiași oameni suferitori cu toții, mor cu toții în mijlocul chinurilor, spre a pecetlui cu sângele mărturia lor nefricată. Iată, iubii fii, cum s'au preamărit Dumnezeu și apostolii. Oameni lepădați, schimbați în păstori venerați de o lume; oameni ignoranți în învățători plini de știință; oameni egoiști în jertfe vii; oameni lași și descurajați în eroi și sfinți. Nu-i degetul Domnului aici? Nu vedeți cum flamura biruinții acopere prin apostoli și umbrește cu

faldurile sale lumea? Așa ește! Dar toate acestea s'au făcut în și prin și pentru învierea Domnului. Fără de ea n'ar fi fost această schimbare la față a apostolilor!

Da! *Preamăritu-s'a astăzi Dumnezeu și în noi toți!* Lumea întreagă doară luat-a aet de această minune a minunilor, și șasesute de milioane de creștini socotesc de cea mai însemnată sărbătoare a anului, tocmai sărbătoarea învierii, temelia credinții lor, în Dumnezeu cel tare, biruitor, temelia nădejdiilor lor într-o viață de apoi, după zbuțiumul vieții vremelnice chinuite, temelia dragostii lor față de Dumnezeu, a căruia înțelepciune ajunge dela margini până la margini, și toate le face așa de bine, le scoate așa de bine la bun sfârșit. Nu-i minunea biruinții Domnului și numai acest fapt al prăznuirii dulcilor Paști creștine dealungul alor douăzeci de veacuri, în mod neîntrerupt, pe întreg rotogolul pământului, c'o răvnă și-un zel parcă pururea crescând, dar nici odată împușinat? Nu, mai ales la sfintele Paști cearcă fiecare să prăznuiască această sfântă zi, ziua Domnului, nu întru aluatul cel vechiu, nici în aluatul răutății, și al vicieșugului, ci întru azimile curățeniei și al adevărului (I. Cor. 5, 18), spovedindu-se și împărțindu-se cu trupul Domnului, și unul pe altul îmbrățișând, toate iertându-le pentru înviere?

Da, da! Mari și mărite făcut-a Domnul în ziua de azi, și face și acuma, și va face deapururi, și mării lui nu este hotar...

Noua lege a beuturilor spirituoase. Săptămâna trecută d. *Vintilă Brătianu*, ministrul de finanțe, a făcut presei o largă expunere asupra economiei noului proiect de lege al beuturilor spirituoase, din care reținem următoarele părți mai importante.

Dintre cele trei puncte de vedere sub care poate fi privită problema alcoolismului, cel fiscal, cel economic și social (moral, igienic), acesta din urmă trebuie socotit ca cel mai important. Și aceasta pentru motivul, că condițiile speciale dela noi au făcut din alcoolism *o adevărată primejdie pentru popor*. Reforma agrară, ridicarea produselor agricole, fac ca disponibilitățile să fie mai mari și acestea se destinează beuturii.

Consumația spiritului s'a mărit la noi într-o proporție cu adevărat îngrozitoare. În 1921 se bea 1913 vagoane de spirt de 100 grade, iar azi cantitatea aceasta se cifrează cu nu mai puțin decât 4902 vagoane. Și aceasta cantitate se vinde în 51 mii de cărciume, dintre cari 49,209 sunt debite cu deamănuntul.

Primejdia alcoolismului se prezintă sub două forme: una datorită tăriei beuturii și a doua localului unde se bea, atmosfera de antrenament. Și noua lege ținând seamă de aceste două laturi, va căuta să saneze răul ocupându-se de ambele. Ea va lăsa numai câte un singur debit pentru 1000 locuitori și apoi localurile destinate pentru beutură vor trebui să aibă proporții corespunzătoare condițiilor de igienă. Debitele vor fi limitate și la orașe și pretutindeni se vor acorda cu preferință în localuri, cari ar putea să îndrume pe vizitatori spre diferite distracții oneste. De altă parte, debitele cu amănuntul nu vor putea pune în vânzare decât alcool până la 25 grade. Beuturi mai tari se vor putea vinde numai în sticle închise, iar beuturi de peste 50 grade nu se vor mai admite sub nici un cuvânt.

Un mare și important rol se menește, în cadrul noiei legi, cooperativelor sătești, cari și în direcția aceasta vor putea aduce neprețuite foloase populației noastre rurale.

Sunt — dupăcum vedem — dispoziții dela cele mai bune, pentru cari nu putem decât să felicităm pe d. ministru de finanțe.

e mare vină asta... să te răsvătești în contra Cesarului!

După acestea vorbe, servul mai aruncă pe foc câteva vreascuri, apoi arată cu mâna spre streinul care tăcea posomorit și zise:

— Acest om ne-ar ști spune ceva despre Nazarineanul, căci și el este din ceata lui!

Streinul își ridică acum privirea speriată spre vorbitor, dar nu răspunse.

— Spune-ne macar cine ești tu și cum te numești?

— Mă numesc Simon, Simon alui Iona, și... și mai vru să spună ceva, dar vorba i-se tăcă în gât și rămase iarăși posomorit.

Aerul nopții devenise rece și de sus începu să se cearnă deasă o ploaie mărunță. Cu ochii țintă la flăcările tremurătoare, servii tăceau acum, ascultând pe gânduri sgomotul plourilor năvalnici.

Streinul își strânse mai aproape de trup hainele umezite, apoi își plecă iarăși capul în piept și oftă adânc. Tinărul de lângă el îl privi câteva clipe țintă, apoi scuturându-l încet îi zise răstit:

— Simone, de ce nu vrei să vorbești?...

— Lasă omul în pace Iosef, spuse bătrânul serv. — Dacă Nazarineanul este vinovat, își va lua pedeapsa și el și oamenii din ceata lui. Nouă, nimic rău nu ne-a făcut, nici el și nici acest strein.

— Nu ne-a făcut, dar acest om este din ceata lui și noi am vrea să auzim vorbindu-se ceva despre el!

Simon își ridică acum spre tinăr privirea rugătoare și buzele începură să i-se miște în tremur.

— Spune odată! — mai zise tânărul îndârjit și se ridică de lângă foc.

— De ce mă tot întrebați?... Eu nu știu ce să vă spun!

— Cum nu știi, doar ești din ceata lui!

— Nu sunt din ceata lui! — gemu acum streinul infrigurat — și vă jur că nu cunosc pe omul, căruia voi îi ziceți Nazarineanul! —

Suflarea rece a vântului se porni mai tare, mănând departe cenușa ușoară și prin întunecul nopții străbătu deodată un cântec de cocos.

— Simon tresări înflorat, apoi își duse mâinile tremurătoare la frunte și se îndreptă cu pași trudiți spre poartă. Prin mintea lui obosită trecură cu iuteală cuvintele blândului Nazarinean, că: „Adevăr zic ție, până a nu cânta cocosul, de trei ori te vei lăpăda de mine!”

Înima începu să i-se strângă de o durere ascunsă și ochii i-se umeziră de lacrimi fierbinți. Ajuns afară, se trânti pe lespede de piatră umezită de ploaie și îngropându-și capul în palmele bătătorite, începu să plângă cu amar...

Și peste Ierusalimul cufundat în întunecul mut, ploaia se cernea mereu nepăsătoare.

Sabin G. Truția.

Vom învia...

Umblam zile și săptămâni de-arândul visător prin eterna cetate, dela un monument la altul, dela o ruină la alta, dela un templu la altul. Nicăiri poate ca și aici, nu se întâlnesc atât de isbitor: trecutul încremenit în ruinele unor glorii apuse, și prezentul cu viața lui pururea agitată.

Ori cât de puternic e sgomotul tramvaielei, uruitul trăsurilor, frământarea lărmuitoare a oamenilor, cari aieargă, strigă, se ceartă, — tot nu pot înăbuși glasul ruinelor cari grăiesc călătorului la tot pasul.

Ori cât de copleșitoare ar fi însă impresiile cari le produc. Coloseul, termele lui Dioclețian, forul Roman, palatul lui Domițian, și alte grandioase ruini: Un suflet de român se oprește cu emoție pioasă, ce abia și-o poate stăpâni, în fața columnei lui Traian, — deasupra căreia, într'un mod oarecare profetic au pus veacurile trecute statuia s. Petru. Mă oprii lângă ea, privirea îmi alunecă încet la pământ, gândul îmi alergă departe la neamul meu, și o dureroasă mahnire mă luă în stăpânire.

Intre aceasta columnă și restul Romei e oarecare înstrăinare. Izolată de alte ruini, ea are o piață pogorită sub nivelul stradelor, și jurul neglijat. Ea e simbolul neamului nostru rupt dela trunchiul latin și izolat de el departe în răsărit, departe de vechile glorii și tradiții ale strămoșilor. Unde sunt vremile, când eram una cu marele popor roman, când împăratul nostru Traian, înălța în Roma noastră columna neamului său și al nostru; când legionarii Daciei și ai Romei erau acelaș popor, aceeaș credință, aceleași idealuri?...

Astăzi, columna apare orfană, părăsită... Ea reprezintă un neam din răsărit, care însă nu o caută, nu dorește să o vadă... Intre Roma, leagănul lui de obârșie, și între el au pus dușmanii o ură vorbă, ură neînțeleasă, care îl ține departe de ea. Toată lumea aleargă spre ea: catolici, protestanți, anglicani, creștini din răsărit și apus de diferite limbi: admiră vechile ruini, admiră între ele și orfana columnă a neamului nostru, admiră gloriile vechi, mărețele ruini; iar noi, cei ce ne avem acolo casa părintească, rămânem străini de Roma, nutrind ură împotriva ei, și oprind pe creștinii noștri — ortodocși — dela cercetarea ei. Ne urim leagănul istoric, punând ura în locul iubirii datorite. Poate nici un neam creștin de pe pământ nu s'a înstrăinat atât de mult de Roma, ca și noi...

De teama, de-a nu fi bănuși de filocalicism, uităm de leagănul obârșiei noastre. Ura asupra Romei creștine, se revarsă și asupra celei păgâne a strămoșilor noștri. Roma veche și nouă azi e identică cu Roma catolică, pe care Români o urăsc.

De unde atâtă ură?

Roma creștină, indiferent de Papa, care o conduce, e totuși Roma primelor veacuri creștine, e un pios loc de pelerinagiu pentru toată lumea creștină, fără deosebire de confesiune. Dacă urăști supremația Papei, trebuie să urăști oare catacombele stropite de sângele martirilor? Să urăști bisericele patriarhale, scumpe tuturor creștinilor, din primele veacuri? Să urăști moaștele ss. apostoli, în deosebi ale ss. Petru și Pavel, apoi ale ss. Ioan, Toma, Vartolomeiu, Iacob; ale ss. Ioan Gură de Aur, Gregoriu de Nazianz, și ale altor sfinți mari, cari se odihnesc acolo sub arcadele unor strălucite biserici? Acelea moaște sfinte, la cari au peregrinat din depărtări colosale marii sfinți ai veacurilor trecute, ca să-și primească zelul apostolic lângă mormântul lor, — sunt oare și ele obiectul urei ortodoxe ale Românilor. Ar fi oare atât de straniu lucru, ca un

Legea iubirii și a urii

de I. AGÂRBICEANU.

»M'au urit fără temei«
(Io. 15, 25).

Creștinii au ascultat încă odată în genuchi, cu simțirea înfiorată, cu sufletul pătruns de taina vieții și a morții, cuvintele de foc ale Mântuitorului rostite la cina cea de taină. În Joia mare, la deniile de seara, sub flacăra fâlfâitoare ale făcliilor aprinse, a tremurat adeseori și glasul părintelui celui bătrân, și lacrimile în genele celor cuvioși. Au ascultat cu toții vorbirea Mântuitorului către ucenici, în pragul despărțirii pentru a merge la patima cea de bună voe. Le lăsa, ca într'un testament, cuvintele vieții și ale morții. Izvorul vieții celei nouă: dragostea. „Poruncă nouă vă dau voaună, ca să vă iubiți unul pe altul“. Din aceasta-i va cunoaște lumea că sunt ucenicii Lui, dacă vor avea dragoste, — temeiul nouăi vieți aduse de Hristos pe pământ. Și le arăta în aceeași neasemănată cuvântare izvorul morții de totdeauna: ura.

„Aduceți-vă aminte de vorba, pe care v'am spus-o: Sluga nu este mai mare decât stăpânul său. Dacă m'au prigonitor pe mine și pe voi vă vor prigoni; dacă au păzit cuvântul meu și pe al vostru îl vor păzi. Dar vă vor face toate aceste lucruri din pricina că purtați numele meu, *pentru că ei nu cunosc pe Cel ce m'a trimis*“. Dar lucrul acesta s'a întâmplat „ca să se îplinească vorba scrisă în legea lor: „M'au urât fără temei“.

În temeiul vorbirii Mântuitorului, ținută la Cina cea de taină, două legi rămân stăpânitoare în lume: *Legea vieții*, al cărei izvor e iubirea, și *legea morții*, care pornește din ură. În esența ei legea vieții, iubirea, izvorește din cunoștința Tatălui, iar legea morții, ura, din necunoașterea lui Dumnezeu și a Celui trimis de El în lume, Isus Hristos.

arhiereu ortodox român să dorească a îngenuchia lângă osemintele ss. Pavel, sau Petru, ca să rostească o caldă rugăciune către ei?... Desigur văzând acelea morminte îmbrăcate în marmură lucitoare și porfiră și încadrate de număroasele candelă pururea aprinse, încunjurate pururea de suflete credincioase din toată lumea, cari li venerază, ar simți poate, că o biserică, în care cu atâtă pietate caldă se venerază sfinții Apostoli și alți mari luptători ai lui Hristos, nu poate fi obiectul urei noastre; ar învăța să o cunoască mai bine și să o urască mai puțin.

Roma creștină, așa cum e azi — obiect de admirație a lumii întregi — poate fi oare obiect de ură pentru Români? Ar putea oare Români să privească cu ură acele biserici minunate, cu splendide opere de artă în cumprișul lor, cu nenumărate moaște ale sfinților, cu grandioasele muzee ale Vaticanului, cu icoanele miraculoase ale Maicei Domnului, cu crucifixele vechi, sărutate de milioanele de peregrini. Acea Romă, care primi daruri mărețe dela Țării rusești și dela Sultanii turcești, ca semne ale admirației lor, Roma, care a primit omagiu de venerație dela popoare, cari n'au avut dela dânsa numai botezul, ori nici acela: Să fie oare urită de Români, cari și-au primit dela ea și sângele și credința; să se lapede oare acest neam de Mama, care născându-l, l-a și botezat?...

Și în sfârșit, acel Cap al bisericii catolice romane, care în decursul veacurilor a știut — pe lângă observarea tradițiilor și credinței, — să înalțe biserica sa la așa strălucire; cela, care a știut să păstreze biserica veche nu ca și

Porunca iubirii e înfățișată cu atâtă extraordinară delicateță de simțire în acest cuvânt din urmă al Mântuitorului, cu atâtă căldură, și cu o atât de covârșitoare insistență, încât întreaga cuvântare pare rostită numai de dragul acestei noi temeli a vieții omenești. Cine n'a citit nici odată evanghelia, și descopere mai întâi aceasta parte, rămâne ca în fața unei revelații, în divinitatea căreia e nevoit să creadă. Nici odată om n'a vorbit așa despre dragostea deaproapelui.

Intreaga putere, întregul rost al propovăduirii Lui, îl pune în dragostea care izvorește din cunoștința Tatălui. Toate faptele vieții celei noi nu pot porni decât din această dragoste. Ori unde se va vedea de-atunci încoace, în lungul șir al veacurilor, fapta pornită din iubire, viața construită pe ea, e semnul că avem în față ucenicii de-ai lui Hristos, care cunosc pe Tatăl. Și ori unde întâlnim faptele urii, ale răutății, ale pizmării de-aproapelui, putem fi siguri că nu avem de lucru cu ucenicii Lui, cari cunosc pe Tatăl. Pentru că El a spus: „Vă vor face toate aceste lucruri din pricina, că purtați numele meu, *pentru că ei nu cunosc pe Cel ce m'a trimis*“.

Evreii „L'au urit fără temei“, pentru că deși n'au cunoscut pe Cel ce L-a trimis, Tatăl exista. Și existând El, întreaga doctrină de iubire și de jertfă a Fiului, era o realitate coborâtă din cer pe pământ, era adevărul, impertriva căruia zadarnic se revoltau fariseii și cărturarii, oamenii minciunii, ai formelor goale ai invidiei și pismei, stăpâniți de legea morții de porunca urii. „Fără temei“ L'au urit pe El și fără temei au urit prigonitorii creștinismului pe ucenicii Lui, *pentru că porunca iubirii pornește din adevărul existenței lui Dumnezeu, părinte al tuturor, izvorul frățietății între oameni*.

o mumie, ci ca și un corp viu, plin și azi de palpitanță viață spirituală: ar putea fi oare urit de Români?

Dar pentru ce?...

— Poporul meu, poporul meu, ce-ți faci oare?...

Imi ridic încet privirea în sus: văd columna în fața mea, văd luptele de întemeiere ale neamului nostru, văd în gându-mi și sbuciumata lui viață până astăzi, — și deasupra simbolului nostru ca neam de origine romană văd planând, ea o viziune, figura sf. Petru!...

Implinise-va oare?

Se va implini! Trebuie să se îplinească. În butul tuturor persecuțiilor și a luptelor religioase, neamul nostru va trebui să-și urmeze destinul măreț, hărăzit lui de Provedință: Să fie cel mai mare popor catolic de rit răsăritean în Orient, care cel dintâiu să înțeleagă glasul Romei creștine a veacurilor prime, acelaș glas al Romei creștine de azi, și întorcându-se la Mama nașterii și a botezului lui, să devină, între uralele de nefermuriță și sinceră bucurie ale Apusului luminat: Focarul cel mai puternic de lumină și credință în acest Răsărit bântuit de multe boale sufletești. Printr'un singur act poporul nostru va ajunge în contact intim cu popoarele Apusului, având în fruntea sa un patriarh sfânt și luminat, respectat și prețuit marile centre apusene...

Da, vem învia!

Zi de înviere și bucurie nespūsă pentru toată suflarea românească!...

P. Augustin A. Pop
ieromonah.

Sunt constatări de pură teorie la prima vedere. Dar, în realitate ce strașnică confirmare nu primesc în viața de toate zilele, din toate timpurile!

Căutați la temelul tuturor marilor uri, a marilor prigoniri, și veți găsi mereu, nedeslăpiti de oamenii cari le pornesc, adevărul cuvintelor lui Hristos: Vă vor face toate acestea „pen-trucă ei nu cunosc pe Cel ce m'a trimis”.

Toți mari prigonitori din ură și invidie, sunt oameni cari în sinceritatea inimii lor, *nu cred în Dumnezeu*. Chiar dacă sunt dintre cărmuitorii sau slugitorii bisericii creștine. Dela închizitorii Spaniei, dela călugării cari s'au în-vividiat până la moarte, dela marii demnitari creștini cari puneau gloatele să are în jug, până la episcopii și patriarhii cari au dezbi-nat biserica creștină, până la „comisarii popo-ului” din Moscova de azi, au crezut în Dum-nezeu? Cred, poate, și au crezut, într'un Dum-nezeu al lor, așa cum și-l imaginează ambiția, patimile, interesele, dar n'au crezut nici odată în Părintele, care L-a trimis în lume pe Hristos.

Sunt creștini cu numele, cu rangul, cu in-fluența, ce o exercită spre degradarea numelui de creștin, dar nu sunt cunoscători și închi-nători ai Părintelui, ai Dumnezeului creștin.

Lipsa cunoașterii lui Dumnezeu e adevă-ratul izvor al urii, după cum legea și porunca iubirii pleacă din această cunoaștere.

Căci cine crede cu adevărat în Părintele care a trimis în lume pe Fiul, nu poate urf, nu poate pismui pe omul, despre care știe că e frate. Cine cunoaște pe Părintele, știe că-i o absurditate și o nebunie să-ți faci din ură motivul existenței așa de scurte, din ura care închide sufletul și-l ucide, în loc să-l lase să se desvoalte în întreaga lui strălucire pentru viața vecinică. Numai cine cunoaște greșit pe Dumnezeu, ori nu-l cunoaște de loc, poate crede că legea urii poate fi un motiv și un scop al existenței. Numai unui astfel de om îl poate scăpa adevărul, că ura lui e zadarnică de câte ori se îndreaptă asupra operei lui Hristos și a ucenicilor săi.

Toți proslăvitorii adevărați ai Tatălui în Fiul au avut să sufere dela lume, dela ceice nu cunoșteau pe Tatăl. Pentru că „nu poate sluga să fie mai mare decât stăpânul său”.

Și în toți cei cari persecută cu ură și invidie pe fratele său, nu trăește credința, cu-noștința cea adevărată a Tatălui. Ori unde îi veți vedea, ori unde-i veți întâlni, puteți fi si-guri că nenorocirea lor e mare: sunt creștini numai cu numele.

Căci cunoștința lui Dumnezeu aduce legea iubirii; porunca vieții celei nouă se manifes-tează în faptele dragostei, după care lumea cu-noaște cine sunt ucenicii lui Hristos.

Și, între toate împrejurările vieții, nu avem de ce ne teme de cei ce slugesc poruncii morții, urei. Faptele urii nu rodesc, nu ating destinele creștinismului. Ura lor e zadarnică, fiindcă e „fără temei”. Ea pornește dintr'un defect al cunoștinții lui Dumnezeu celui ade-vărat, și nu din dorința de-a combate un rău existent.

In jurul învățământului religios. In nu-merul de pe Februarie și Martie c. ai „Revistei generale a învățământului” d. *P. Băncilă* se ocupă pe larg de chestiunea cine să predea religia în cursul primar. Și concluzia sa, inte-meiată pe constatări din cele mai interesante, dar cari numai cinstite nu fac clerului ortodox, este că ea nu poate fi predată decât din partea învățătorului.

Ca motiv principal pentru părerea pe care-o emite, autorul invoacă nepregătirea bi-sericii ortodoxe și a servitorilor ei pentru ro-luri practice și sociale, susținute atât de cum-secade de biserica apusană. „Lipsită de o

puternică tradiție socială — spune d. Băncilă — la noi biserica și oamenii ei nu au aparatul, deprinderile, concepția și cultura necesară pen-tru un întins rol social, cum ar fi învățământul. Dar ce e mai rău, e că nici societatea la noi, nici chiar poporul dela țară, nu e obișnuit, să vadă biserica amestecându-se în roluri prea evident sociale și, deci, nu numai că s'ar pu-tea să n'o ajute, dar s'ar putea s'o chiar sus-pecteze”. Dar d. Băncilă mai adaugă, că o „tradiție socială, asemănătoare celei din biserica Apusului, nici nu s'ar putea crea la noi, câtă vreme pentru aceasta se cer oameni, cari să reprezinte ceva și independent de ființa lui strict preoțească, ierurgică. Or, sub raportul acesta ortodoxismul, îndeosebi cel din vechiul regat, pe care-l are în vedere d. Băncilă, este în mare lui majoritate un element cu totul ina-daptabil. Și noi știm, că chiar acesta a fost motivul, pentru care înaltul cler ortodox a ce-rut direct, ca învățământul religios din cursul primar să nu se dea pe mâna preoților, ci să fie — respective să rămână — o îndatorire a învățătorului.

Iată însă, că — după cum citim într'un articol al pâr. *G. Galaction*, publicat în „Di-mineața” dela 12 Aprilie, învățătorii protes-tează împotriva acestui rol, care pentru un învățător liber cugetător — cum sunt, în ve-chiul regat cel puțin, alături de tot restul inte-lectualilor, cei mai mulți — „este o rușine care ne degradează pe toți deopotrivă, și creș-tini și liberucuetători”. Oamenii aceștia cer deci, ca statul să limpezească această situație păgubitoare și „ori să lasă religionea, mai departe obiect obligator în clasele primare, dar să-l dea pe mâna servitorilor Evangheliei... ori să-l scoată cu totul din programul oficial și să ia alte măsuri pentru buna cucernicie a sufletelor copiilor”. Și d. Galaction spune, că oamenii „au dreptate!” Prin afișarea curagioasă a acestor păreri, „ni-s'a făcut — spune dsa — un bun serviciu tuturor, dacă suntem destul de serioși și de iubitori de neam, ca să ispră-vim cu *mormintele văruițe* și cu *blidul cu-rat numai pe dinafară*”.

Chestiunea — pe care biserica noastră a isprăvit-o în sensul cunoscut și singur corect, că religia să o propună preoții — este deci din cele mai interesante, dar ortodoxismul nostru nu va putea s'o rezolve, în situația dată, nici de-cum în chip mulțumitor.

Străbunul meșteșug.

*Am auzit tocând la mine'n sat
Vestind pe-adoua zi o sărbătoare...
Bătea'n aceeaș toacă, unde-am învățat
Alături de credința 'ntâritoare,
Să bat cu vechi ciocane mici de lemn...*

*Azi parcă văd pe tata lângă mine,
Cu voie bună dându-mi cald îndemn:
— „Așa să ții ciocanele, vezi bine,
„Intâiu să bați de două ori cu ele,
„Apoi cu unul rar să dai în toacă
„Atâta cât te simți că ostenești.
„Pe urmă saltă'n svonuri mărunțele
„Din ce în ce mai pline să se facă,
„Să-ți pară sbor de aripi îngerești,
„Să-ți tremuri pumnii strânși cu 'ndemânare,
„Să crezi că pică grindina pe casă,
„Să-ți pară glas de apă furtunoasă
„Sub fulgere de lemn tocânitoare“...*

*Așa-mi spunea pe vremuri tatăl meu,
Sunt în turn cu gândul să mă învețe
Străbunul meșteșug, — să toc și eu...*

Și tare-i mult de atunci, din tinerețe...

Volbură Poiana

Din programul învierii.

de prof. Augustin Popa.

De două sute de ani biserica noastră urcă drumul Calvarului. Ne-au prigonit streinii, fiindcă eram Români; ne pizmuesc frații, fiindcă suntem romani și în credință. Invierea Dom-nului, an de an, ne mângăie și ne întărește. Ea ne învață, că adevărații ucenici ai lui Isus trec prin săptămâna patimilor la înviere. Dar învierea trebuie să vină. Isus, cel înviat din morți, este chezășie.

În aceeaș vreme, sărbătoarea învierii ne îndeamnă, an de an, să ne ispitim pe noi în-șine despre felul cum purtăm „răsboiul Dom-nului”. Căci deși biruința o dă Domnul, pu-terea căruia ne-a ocrotit atât de minunat în trecut, totuș Dumnezeu lucrează prin oameni. Grația dată de El din belșug presupune o muncă stăruitoare din partea noastră: Gratia non ponit, sed supponit naturam.

Nu vom cerne, aici, vremile apuse. Le judecă istoria și — Dumnezeu. Suntem con-vinși, că înaintașii pot aștepta verdictul cu fruntea senină. Ne interesează însă, cu atât mai mult, vremile noastre, felul cum muncim noi în noua epocă, deschisă odată cu înfăp-tuirea idealului național.

Pentru a judeca corect, plecăm dela ceea ce vede toată lumea: *Vremile s'au schim-bat, pentru noi, esențial*. Răsboiul a produs o criză și o atmosferă nouă în sufletele cre-dincioșilor; iar pacea a schimbat vechea con-figurație religioasă a țării, creindu-ne o nouă situație de drept și de raporturi față de alte confesiuni. Înainte, sufletul poporului a fost o mare liniștită: Fără patimi mari, dar și fără înălțimi religioase. Pe atunci ajungea educația religioasă ce se făcea, încet, bătrânește, dar sigur. Răsboiul a tulburat marea în adâncurile ei; a deslănțuit patimi încătușate și, de altă parte, a trezit în mulți dorul după o viață re-ligioasă mai intensă și mai conștie. În plus, atât patimile celor răi, cât și darurile celor buni, sunt exploatate de dușmani, cari cearcă să ne destrame.

Evident, că *această situație nouă reclamă dela biserică muncă nouă, intensă și noi me-tode de luptă*. Le avem? cred că răspunsul tre-buie să fie negativ, ori-cât aș dori să mă în-șel în această judecată. Vremile s'au schimbat noi însă am rămas cei vechi; mergem pe ve-chile ogașii, cu aceeași încetineală bătrâ-nească.

Să concretizăm! Câmpul nostru de acti-vitate se poate împărți în două: *Asigurarea situației noastre de drept și de fapt, înafară față de alții, și activitatea internă, adică in-tenșificarea vieții și culturii religioase în sinul bisericii noastre*. Aceste două terene de muncă se condiționează și întregese împrumutat: Apă-rarea și păstrarea drepturilor în afară face posibilă o muncă intensă rodnică; iar, de altă parte, o puternică viață religioasă, munca in-tensă pentru a face pe oameni mai buni și mai luminați, storc respectul tuturor celor de bunăcredință. Trebuie, deci, cultivate amân-două. Este însă firesc, că străduințele prin-cipale trebuie îndreptate spre partea a doua, aceasta constituind adevărata chemare a bisericii. Drepturile față de alții se apără mai ușor indirect, prin o puternică dezvoltare internă, decât prin o luptă directă, căreia i-ar lipsi sprijinul unei vieți religioase în continuă creștere.

Ce facem noi? Ducem cu destulă energie lupta pentru apărarea drepturilor. Străduințele arhierilor sunt secundate, în această privință, de zoala parlamentarilor noștri, de glasul răspicat al micii noastre prese, de vigilența protopopilor

și preoților. Ni-se fac, totuși, nedreptăți. De cele mai multe-ori ele razimă pe dreptul pumnului, față de care nu te poți apăra. Li-se pare unora, că numărul lor li sporește și felul cum face, sau, mai bine, nu face politică biserica noastră. În această privință însă abia cred să se poată găsi alte soluții, decât cele discutate în repeșite rânduri în această gazetă. Mai curând cred, că dacă avem vre-o vină pentru unele înfrângeri, de ex. cea cu școlile confessionale, aceasta este, că nu am dezvoltat celalalt câmp de activitate, munca internă bisericească, potșivit noilor cerințe.

Intr'adevăr, în privința aceasta, am rămas tot la vechiul calapod, atât în pastorație, cât și în administrație. Activitatea mai intensă a „Reuniunii de misiuni” și puțină rânduială în catehizare, iată tot ce se poate înregistra nou. Și față de cerințele și primejdiile vremii, aceasta e prea puțin. Trebuie să pornim un nou val de viață religioasă, de îndreptare și luminare, dacă vrem să nu ne măture puvoicul dușman. Este atâta de făcut în această privință. Un întreg program de muncă, program al adevăratei noastre învieri.

Iată câteva puncte din el:

a) *Ingrijirea vieții sufletești a preoșimii.* Cum e păstorul, așa va fi turma. De aceea trebuie neapărat să găsim mijlocul de-a ține viața avântul tinereții în sufletele preoților aruncați în goana vieții. Avem bune nădejdi că, în sfârșit, se vor face și la noi exerciții spirituale pentru preoți. E foarte bine aceasta. Dar nu ajunge. Prea rar se va putea da această hrană. — Trebuie să ne îngrijim, ca, an de an, sinoadele protopopești să fie prilejuri de reconfortare sufletească în măsură mai mare decât până acum. — Revistele noastre să deschidă o rubrică ascetică, dacă nu putem scoate o revistă anume pentru acest scop. — Ar trebui să ne preocupe *reforma Ceaslovului*, care să devină o rugăciune continuă, zilnică și folositoare, a preoșimii. S'ar putea face întâi o asociație a acelor, cari se leagă să-l reciteze de bună voie; mai pe urmă ar putea ajunge obligator.

În felul acesta zelul preoșimii ar crește, viața ar fi mai conformă învățaturii propovăduite și pocăiții n'ar mai avea prilej să seducă sufletele, arătând desacordul dintre faptele preoților și evanghelie.

b) *Reînnoirea sufletească a credincioșilor.* Misiunile sunt minunate în acest scop, dar nu pot substitui munca sistematică, depusă zi de zi, din partea păstorilor sufletești. Or, trebuie să mărturisim, că poporului nostru li lipsește, în mare măsură, *instrucția religioasă*. Cateheza în școală azi se face ceva mai bine decât în trecut! Dar e departe de ideal. Iar instrucția adulților abia dacă există. Nu se predică destul și, mai ales nu se predică destul de bine. Predici nepregătite, ori în cazul cel mai bun scoase la repezeală din o revistă, fără să fi fost trecute prin sufletul predicatorului, nu pot avea efect. Și și acestea adeseori sunt continua repetare a unor îndemnuri morale cunoscută. — Instrucția religioasă a adulților, prevăzută în legile noastre pentru după-amiezile Duminecilor, nu știu dacă se face sistematic undeva. De aici ignoranța poporului, care în felul acesta, nu poate avea convingeri religioase neșovăitoare, ci cel mult datini religioase, moștenite din bătrâni. Măcarcă — Doamne mult s'ar putea face, tălcuind pe înțeleșul tuturor un catehism, de pildă cel al lui Deharbe! — Înființarea de *asociații religioase* înaintea foarte greu. Se începuseră asociațiile de bărbăți: sf. Pavel. Se pare, că le-am uitat. E limpede totuși, că fără credincioși conștienți și zeloși nu putem ține biserica, oricât ne-am sbate pe alte căi.

c) *Ne trebuie presă mai mare.* Societatea „Sfânta Unire” nici după atâția ani nu a putut învinge greutățile înființării. Să ne gândim însă, ce propagandă fac pocăiții cu revistele și broșurile lor scâlciate și slab redactate. Biblia pe care, slavă Domnului, o avem în sfârșit, nu poate ține piept cu toate.

d) *Administrația noastră bisericească trebuie să devină mai expeditivă.* Am putea învăța multe din dreptul bisericii latine. Din învălmășala dreptului orientat am putea să ne creiăm noi, luând de călăuză codicele bisericii apusene, un drept canonic complet, care să țină seamă de nevoile vremii. — Azi sunt procese cari durează ani! Și e un mare rău acesta.

e) *Contactul dintre centru și parohii trebuie să fie mai viu.* Azi li țin locul pastoralele arhieresti și rapoartele protopopilor. Dar cât de fără vlagă este acest metod, o vede toată lumea. Protopopii chiar cu cea mai mare bunăvoință, nu sunt în situația de-a îndruma corect și îndestulitor parohiile încredințate. Sunt prea ocupați cu propria parohie și — economie. Mai ales le lipsește puțința de-a vedea parohiile în Dumineci și sărbători, singura vreme, când s'ar putea vedea mai deaproape adevăratul puls al vieții religioase. Așa se întâmplă, că ades sunt rău informați. Dar chiar dacă ei ar putea corespunde întru toate datoriilor, eșirea în parohii a celor din gremiu este de-un folos neprețuit. Ea face un control mai efectiv al situației din parohie, — un lucru care ne este indispensabil. Controlul îndreaptă pe cei răi, susține și răsplătește pe cei buni, previne greșeli. Unde mai pui sărbătoarea sufletească a credincioșilor la astfel de ocazii, îndemnurile bune și îndrumările concrete ce se dau! Iată de ce este inomis necesar să împărțim lucrurile așa, ca referenții consistoriale să-și poată cerceta parohiile încredințate, dacă se poate în fiecare an.

*

Sunt câteva puncte acestea dintr'un program mult mai bogat. Nu le-am ghicit eu acum. Ele trăiesc în convingerile tuturor. Dacă le-am pus pe hârtie, am făcut-o cu gândul de-a contribui, cât de puțin, la generalizarea și înfăptuirea lor. Știm, că se pregătește un *conciliu provincial*, care are în program toate acestea, și mai multe chiar. Dar e așa de mult de când se pregătește, încât nu știm de se va mai ține, ori nu. La tot cazul, până acuma nu am văzut nici un articol măcar în presa noastră, care să pună în discuție publică probleme, cari ar trebui să agite diferitele comisiuni, încredințate cu pregătirea Conciliului. Ar fi bine să se facă. Ar putea veni și din afară vre-un gând bun. — Și mai ales e necesar să se țină odată proiectatul conciliu.

Dela reformele ce se vor face acolo, nădăjduim începutul unei ere nouă în biserică: Era învierii.

LA DENII.

Cu bucuria caldă sticlind în colțul genii
Și cu surâsul, floare curată de zăpadă,
Te-ai dus și-acum cu aceeași evlavie la denii
Când peste sat amurgul a început să cadă.
Citia, dând sbor tăcerii și alinare jellii,
Un preot slab și gârbov, cu barbă de sihastru,
Și-ți da într'aripare din graiu de evanghelii
Și-ți deschidea o poartă spre cerul cel albastru.
Cânta un cor de tineri, ori poate-un cor de ingeri?
Il auzeai de-aproape, ori răsuna din haos?
Toți sfinții din icoane aveau cerești răsfângeri
Și tu erai statue în unghiul din pronaos.
Străfulgera o taină adâncă, ne'ntelesă,
Sub ochii tuturoră și'n gândul tuturoră,
Că sufletu-ți spre larguri găsi un drum să iasă
Ca un cărmaci ce 'ndreaptă spre-un țărnielnic prora
IOAN CIORĂNESCU.

BISERICESTI.

În numărul 7 (dela 1 Aprilie c.) al revistei orădane „Vestitorul”, pâr. canonic Dr. Grig. Pop publică un lung și documentat articol *marginia faimoaselor rezoluțiuni ale gresului bisericesc ortodox*, ținut la Oradea mare în toamna trecută. Sunt lucruri, cari tregesc foarte bine studiul pâr. canonic Nicolae Brinzeu („Culte în România”), de care ne-am ocupat într'un număr anterior.

Frumosul început dela Arad — comențat cu multă satisfacție chiar și de presa ortodoxă de acolo — de-a aranja *exerciții spirituale pentru intelectualii orașelor*, s'a urmat rând după aceea (în zilele din 9—12 Aprilie tot din partea pâr. canonic Dr. Ioan Colton, la Lugoj, iar în zilele din 14—17 Aprilie vorbit la Cluj, în biserica Minorităților, pâr. Agârbiceanu pentru intelectualii de acolo. Dela sate, unde s'a pornit frumoasa mișcare regenerare a bisericii noastre, ea trece tot mult și la orașe, unde lipsa lor este incontestabil mai mare. Încrêtând acest lucru deosebită mângâiere, dorim din tot sufletul secerișul tot mai bogat ce se îmbie să găsească pretutindeni lucrătorii de lipsă.

În cadrele unor frumoase și înălțătoare serbări s'au făcut mai nou — dupăcum am vădit din „Sionul Românesc” — *sfințirea clopotelor din Lugoj, Surducul mare și Petromani*. În locul clopotelor vechi plecate în război, bisericile noastre din toate părțile își primesc cu încetul clopotele nouă, un semn de revenirii tot mai pronunțate la bunele timpuri de pace a sufletelor.

Afară de cele înregistrate de noi în numărul anterior, „Sionul Românesc” din Lugoj, încreștă în numărul său ultim (15 Aprilie) următoarele *misiuni populare*, ținute sub auspiciile harnicei reuniuni de misiuni a episcopiei noastre bănățene: În zilele din 7—9 Martie Șuşanovița (predicând pâr. Dr. Gh. Fireza și pâr. D. Neda) și la Nevrincea (predicând pâr. Aug. A. Pop și pâr. S. Popa), iar în zilele din 21—5 Martie la Izgar (predicând pâr. Aug. A. Pop și pâr. Dr. Gh. Fireza) și la Subcetate unde au predicat pâr. A. Migia și pâr. S. Câmpian. — Munca neobosită a însuflețitorilor misionari lugojeni a avut pretutindeni rezultatele cele mai bune, ridicând zilele de poezie ale postului mare în tot locul la adevărate zile de praznic ale învierii sufletești, și aceasta pentru sute și mii de suflete.

Dintr'un raport mai lung asupra actului de *instalare a noului protopop la Ramnoul Mare* în persoana pâr. Emil Sas, reținem, că a fost săvârșit din partea pâr. canonic Dr. Nicolae Brinzeu, delegatul Preasfințitului Arhiepiscop Andreu dela Lugoj, care a știut să facă această serbare a bisericii o zi de adevărat praznic pentru întreaga comuna și chiar pentru satele dimprejur.

În legătură cu alocuția sa consistorială în care a atins și acest lucru, sf. Părinte adresat la 5 Aprilie Cardinalului Tacci, secretarul „Congregației pentru biserica răsăritească”, o scrisoare, în care își exprimă dorința de a sărbători *aniversarea de 16 veacuri a primului conciliu ecumenic dela Nicea* să fie praznicul de cîrmă a acestui an jubilar, cu toată pompa convenită unui eveniment atât de important. Se știe, că cei ce au prezidat la această întâiu conciliu ecumenic au fost delegații pâr. Silvestru, episcopul Osius și preoții Vitus și Vincentius, constituind aceasta una dintre

rezile hotărâtoare pentru recunoaşterea iurisdicţiei papale şi din partea Orientului. Sf. părinte speră deci, că această comemorare va putea fi un nou indemn, ca ortodoxia de pretinzând, care încă respectă integral autoritatea acestui conciliu, să revină la recunoaşterea acestei autorităţi.

Dupăcum am mai anunţat, *concordatul dintre Vatican şi Iugoslavia* e pe punctul de a ajunge în timpul cel mai scurt un fapt împlinit. Guvernul iugoslav a înţeles, că încheierea concordatului poate avea cea mai bună înţelegere asupra consolidării interne a Statului şi de aceea a dat pline puteri delegatului său de-a semna concordatul în condiţiile asupra cărora se căzuse încă mai de mult de acord, înţelegând definitiv la câteva puncte, cari au întârziat până acum lucrările.

Ultimele discuţii se vor face pe la sfârşitul lui Aprilie, aşa ca prin luna Maiu lumea va putea cunoaşte primul concordat modern încheiat de Sf. Scaun cu un Stat, având o majoritate ortodoxă.

Văzând că discuţiile asupra concordatului iugoslav se aproprie de sfârşit şi — probabil — că guvernul francez n'a scos-o nici el chiar şi cu suprimarea ambasadei de lângă Vatican, guvernul român încă s'a hotărât, afirmative, ca imediat după Paşti să redeschidă *tratatul nostru pentru concordat*.

Şeful delegaţiei române ar fi să fie tot d. Constantin Bănu, fostul ministru de culte, care încă se va fi hotărât să primească de nou această însărcinare, va căuta, sperăm, să se înţeleagă de astădată, mai bine decât în rândul trecut, împotriva unor ingerinţe postume de orice natură, cari dacă nu s'ar fi produs, am fi putut avea concordatul de mult şi foarte probabil în condiţii mai bune, decum va fi — se spune — cazul de data aceasta.

Nouii Cardinali.

În Consistorul secret dela 30 Martie c. sf. Părinte al Romei a creiat — dupăcum am anunţat şi în numărul trecut — doi cardinali noi, aparţinând ambii clerului român. Dăm acum numele lor şi câteva date biografice scurte.

1. **Card. Eustachiu Ilundain y Estehan** a născut la 20 Septembrie 1862 în Pamplona. După hirotonirea sa de preot a fost numit profesor la seminarul domestic de acolo, pentru ca în 1891 să ajungă canonic şi mai târziu rector al aceluiaş seminar. Frumoasele sale cunoştinţe teologice şi viaţa preoţească exemplară l-au înălţat curând şi la trepte bisericesti mai înalte. La 1904 e numit episcop de Orense, unde a păstorit peste 16 ani, pentruca la 1920 să fie trecut în scaunul mitropolitan al Sevillei, pe care l-a ocupat la 5 Iulie 1921. Munca sa deosebită, pe care a ştiut s'o pună întregal în serviciul bisericii şi al neamului său, i-au câştigat în patrie cele mai înalte decoraţii şi onoruri civile, iar acum graţia sf. Părinte la înălţat la treapta de principe al bisericii întregi.

2. **Card. Vincenţiu Casanova y Marzol**. Născut la 16 Aprilie 1854, noul Cardinal a servit până la 1907 în cura animarum, întâiu într'un oraşel mai neînsemnat, iar mai apoi chiar în capitala ţării, unde zelul său apostolic a atras foarte curând asupra sa atenţiunea mai multor marilor. La 19 Decembrie 1907 e numit episcop de Almeria, fiind consacrat la Madrid prin Monsignorul Antoniu Vico, actualul Cardinal şi Nunţiu apostolic al Spaniei. Pentru excelenţele servicii, pe cari le-a adus ca episcop bisericii sale, fu promovat în 1921 la scaunul mitropolitan din Granada, ajungând prin râvnă sa pentru mântuirea sufletelor şi prin bunătatea inimii sale, una din cele mai populare figuri ale Spaniei. Ridicarea sa la înalta demnitate de Cardinal a stârnit astfel o bucurie din cele mai curate în ţara întreagă.

La Paşti...

E sărbătoare... şi din bolta firii
Se strecură picuri mari de mângâiere.
S'a sguduit catapeteasma lumii
Şi-a cuvântat solemnă Inviere.

Mormântul s'a cutremurat deodată
Şi paznicii, orbiţi de-a lui lumină,
Au stat pierduţi la marea sărbătoare,
La feeria sacră şi divină...

Căci El... isvorul milei şi-al blândeţei,
S'a coborât pe-acest hain pământ,
Să curăţească lumea de păcate
Prin jertfa sa... şi sfântul său cuvânt.

Ei... blândul sol al bolţii,
Limanul însuşi al eternei vieţi,
A sfărâmat tot cei mormânt şi haos,
A fost făclia sfintei dimineţi,
Ce s'a aprins în lumea fără margini
Şi-a ars cu flăcări vinete de pară,
Ce-a presărat în duşmăniei iubire
Şi armonii sub cerul clar de vară...

Intreaga fire cântă azi osana,
În imnuri ce se'nalţă către cer.
Te preamărim cu toţii azi Isuse
Şi oamenii iubirea ta o cer.

BAZIL

Ştiri mărunte.

Pentru elevii şcolii normale din Blaj. Reprezentarea proiectată pe ziua de sf. Gheorghe la Dicioşanmărtin s'a amânat, din cauze neprevăzute, pe timp nedeterminat. — *Direcţiunea şcolii.*

Personale. P. Ven. Ordinariat de Oradea-mare a numit pe p. *Augustin Mureşan*, de adm. parohial la Chegea, iar pe p. *Aurel Lazar* de adm. parohial la Sărsig.

— P. Ven. Ordinariat de Gherla a caterisit şi scos din albul Clerului pe preotul *Virgil Peter* din Cioara pentru crima apostaziei.

Sindicatul preselor din Ardeal şi Banat, pentru a-şi mări forţele de luptă, aranjează mai nou, prin diferitele centre culturale, turnee cu conferinţe şi alte atracţii de natură artistică. Venitul acestora este menit pentru palatul dela Ciuj al Sindicatului, în vederea căruia s'a proiectat şi cunoscuta loterie, ale cărei bilete încă continua a se desface cu ocazia acestor turnee. Prima şezătoare s'a ținut la Oradea-mare, iar acum de curând a fost a doua, la Dicioşanmărtin, ambele cu un rezultat multumitor. Publicul a primit pe ziarişti cu toată căldura, făcând în scopurile urmărite de aceşti apostoli ai scrisului românesc jertfe foarte însemnate, un semn, că încercarea de a promova interesele Sindicatului pe această cale, este una din cele mai ducătoare la scop.

Locale. Joia viitoare, sărbătoarea sf. mucenic Gheorghe, va *predica* în catedrală p. *Alexiu Pop*, directorul contabilităţii dela Adm. c. capitulară, iar Dumineca viitoare, a Tomei, Reverendul *Gregoriu Tecşa*, arhivar consistorial.

— Cu toate părerile contrare ale unora, cari cred că ar fi bine ca *serbările dela 3/15 Maiu* să nu se țină — ori cel puțin nu cu fastul pe până acum, — în fiecare an, pentrucă ele deranjează binişor învăţământul, s'a hotărât ca ele să aibă loc şi în acest an. Lucrările de pregătire au şi început deabinele, constituindu-se o întreagă serie de comitete, şi îndatăce elevii şi elevele şcolilor noastre vor reveni după vacanţa de Paşti, se vor face cu zor repetiţiile necesare în vederea punctelor artistice — e vorba de *»Inşiră-te Mărgărite«* şi de *»Fetiţa orfană«* — şi ale marelui ansamblu de producţii gimnastice. *Serbările* acestea au creiat deja anumită tradiţie, aşa că fără ca ele să fi fost

anunţate măcar, s'au şi găsit şcoli — şi încă din mari depărtări —, cari au cerut ca ele încă să fie trecute, cu diferite puncte, în programul serbărilor.

— Tinerii meserieşi din Blaj vor da în seara zilei a doua de Paşti o *representaţie teatrală* în sala de gimnastică a liceului de băieţi. Se va juca comedia *»Sfârşitul pământului«* de Victor Eftimiu.

Un bun indemn al »Asociaţiunii«. Toate despărţămintele Asociaţiei noastre culturale dela Sibiu au primit de curând un apel al comitetului central, prin care sunt invitate, ca pe ziua, atât de memorabilă pentru viaţa Ardealului nostru, de 15 Maiu, să aranjeze serbări culturale potrivite, atât în centrul despărţământului, cât şi la sediul tuturor agenturilor. *»Universitatea liberă«* din Bucureşti, dorind să colaboreze în aceasta zi cu *»Asociaţiunea«*, a promis o întreagă serie de conferinţari, cari se vor repartiza în deosebitele centre mai însemnate, şi cu deosebire în locuri, unde s'ar putea găsi mai anevoie conferinţieri locali. — Ideea este din cele mai bune şi de aceea îndemnăm şi noi despărţămintele cu toată puterea, să caute a face din aceste serbări *»prilejuri de adevărată întremare sufletească«* — cum atât de nimerit spune apeul dela Sibiu.

Reglementarea repausului dominical. Gazetele anunţă, că guvernul pregăteşte un nou proiect de lege pentru reglementarea repausului dominical. Acest repaus, obligator pe timp de 24 ore, se va estinde nu numai pentru zilele de Duminecă, ci şi pentru sărbătorile legale. Salariaţii din profesiunile recunoscute de Stat se vor putea bucura în afară de aceste zile şi de un repaus suplimentar pentru anumite sărbători profesionale. Excepţiunile dela normele generale, pentru instituţiile cari trebuie, ori pot să funcţioneze, din interes public, şi în Dumineci şi sărbători, se normează taxative în cadrele noiei legi. Mai amintim aici, că personalul redacţional al ziarelor se va bucura şi el de repausul dominical, urmând ca acei ziarişti cari prin natura însărcinărilor sunt obligaţi să lucreze şi în zilele de repaus, să aibă, prin rotaţie, o altă zi de repaus în cursul săptămănei.

Dela camera de comerţ din Deva se atrage de pe acum atenţiunea marelui public şi a celor interesaţi, că în intervalul de 1—10 August a. c. se va aranja la Arad târgul de mostre şi expoziţie de mobilier. Comitetul de organizare lucrează cu cea mai mare grijă pentru reuşita deplină a târgului şi ca cercetătorii să-şi poată procura cu această ocaziune orice marfă de care au nevoie. — Expozanţii doritori de a lua parte sunt rugaţi a comunica de urgent aceasta Camerei de comerţ din Deva, spre a se aviza la timp comitetul.

† **P. P. Petru Muntean**, preot în deficienţă aparţinător eparhiei de Oradea-mare, s'a stins la 18 Martie în anul 80 al vieţii şi 54 al preoţiei sale cinstite. — Odihnească în pace!

† **P. P. Alexandru Lomeni**, preot în Măciuşul lung (eparhia Gherlei), s'a stins la 19 Martie c. în anul 35 al vieţii şi 12 al preoţiei sale cinstite. — Fie-i partea cu dreptii!

Cărţi & Reviste.

DR. ALEXANDRU FILIPCIUC: Roma şi frumuseţile ei. Zălau. 1925. Preţul Lei 30.

Scrisă din prilejul *»Anului sfânt«* şi în vederea pelerinajului românesc la Roma, broşura aceasta — unică până acum în literatura noastră — poate fi socotită ca un bun început de răspândire a cunoştinţelor, pe cari oamenii noştri le bine să le aibă despre Roma originii noastre. Prin informaţia bogată pe care o dă, ca şi prin sublinierea destul de potrivită a lucrurilor cari ne interesează, ca Români, mai deaproape, lucrarea p. Filipciuc va face desigur un serviciu foarte

prețios celor ce vreau să cunoască mai amănunțit acest centru al creștinătății. Era și mai bine, dacă Sf. Sa s'ar fi îngrijit, ca prin diversitatea literii de tipar să se pună mai bine în relief părțile cari trebuie să fie văzute și — mai ales — dacă într'un format mai ușor de purtat și de utilizat ar fi putut să ne dea, măcar pentru principalele momente de artă, și ilustrații, cari grăiesc totdeauna mai mult decât orice cuvânt.

ION PILLAT: Satul meu. Versuri. Editura „Fundatia Principele Carol”. București. 1925. Prețul 20 Lei.

Cu frumoase gravuri în lemn, datorite dlui Ion Teodorescu-Sion, autorul, un bine apreciat poet al generației mai nouă, ne dă în această carte o serie de instantanee, în cari prinde întreagă viața satului său. Sunt versuri pline de sentiment și de duioșie, cari se vor citi totdeauna cu multă plăcere.

DR. BOGDANOVICI: Intervențiuni obstetricale. Ed. „Cartea Rom.” București 1925. Prețul 30 Lei.

Este o broșură de 70 pagini, menită a da studenților în medicină și medicilor nespecialiști cunoștințele absolut necesare pentru intervențiuni obstetricale în cazurile urgente, cari nu adastă nici transportul bolnavei, nici apelul la un specialist.

MIHAIL LUNGIANU: Din umbra satelor. Icoane și povestiri. A doua tipăritură („Cartea Românească”). București 1925. Prețul Lei 30.

Cărtea cuprinde 12 schițe ale unuia din bine apreciații scriitori ai generației mai nouă. Sunt scrise într'o limbă cu multe cuvinte provinciale, cari n'ar strica să fie explicate la călcăiul cărții, pentru a putea fi înțelese din partea tuturor.

DR. NICOLAE BRÎNZEU: Pocății. 2. Sfânta Scriptură și Tradițiunea. Lugoj. 1925. Prețul 8 Lei.

Aceasta a doua broșură din cele zece, pe cari autorul s'a hotărât să le opună rătăcirii pocăite, ne înfățișează, firește cu continua considerare la greșelile celor pe cari li combate, una din cele mai importante chestiuni în această materie. De aceea nici n'a putut fi cuprinsă în cele 16 pagini ale unei coli de tipar, fără ca aceasta să fi îndemnat pe autor la o urcare a prețului. — Broșurile se urmează, cum vedem, destul de repede și de aceea ținem să amintim de nou, că comandate împreună, și acum înainte dela autor, se pot avea cu prețul redus de 60 Lei.

HENRICH STAHL: Spion. Editura „Cartea Rom.” București. 1925 Prețul 30 Lei.

Credincios cuvintelor puse ca „motto” în fruntea cărții sale, autorul de fapt nu face în schițele sale de războiu pe cari ni-le dă în această carte: „nici apoteozare, nici ponegriri”. El nu spune decât „adevărul”. Dar îl spune într'o limbă frumoasă și într'o formă ușoară și atrăgătoare, cari fac din ele bucăți ce se citesc cu multă plăcere. — Hărta bună și tiparul citeț laudă grija casei de editură.

ALICE GABRIELESCU: Isprava lui Ursu. Schițe și povestiri pentru copii. Lucrare premiata de „Cartea Rom.” București 1925. Prețul 50 Lei.

În seria cărților potrivite de-a fi puse în mâna copiilor, un lucru ce — spre lauda lor fie zisl — începe să preocupe tot mai mult casele de editură mai de seamă, se înșiruie cu vrednicie și această bună carte, care face cinstite autoarei.

IOSIF SPILLMANN: Iubiți pe dușmanii voștri. Biblioteca „Presa bună” Nr. 9—10. Iași. 1925. Prețul 8 Lei.

Este o nouă broșură din seria cărțicelilor deosebit de simpatice și de bine îngrijite, pe cari le scoate Iașul catolic. În o bună traducere a Mons. M. Robu, ni-se dă aici o minunată istorioară din războaiele cu Maorii din Noua-Zelanda. — Li dorim cea mai largă răspândire, fiindcă o merită.

ALBERT VACCARI S. I.: La Grecia nell'Italia meridionale. Studi letterari e bibliografici. Roma. 1925. Prețul 5 lit.

Colecția deosebit de prețioasă, pe care o scoate „Institutul pontificiu oriental” sub titlul „Orientalia Christiana”, ne dă în această lucrare scrisă cu aparatul științific obișnuit la lucrările similare, o nouă pagină, deosebit de interesantă, referitor la influința grecească asupra vieții spirituale din Italia meridională.

P. DULFU: Răsbunarea Lenutei. Povestiri din viața copiilor, cu ilustrații de A. Murnu („Cartea Rom.”). București. 1924. Prețul Lei 15.

Scrisă în versuri ușoare și într'un frumos graiu românesc, cartea are 10 povestiri foarte potrivite pentru a fi puse în mâna copiilor de 10—14 ani. Din toate po-

vestirile dlui D. transpiră o sănătoasă morală creștină, așa că răspândindu-le promovăm în mare măsură și sentimentul religios.

I. POPESCU-BĂJENARU: Povestea neamului românesc și cartea marilor români. Editura „Cartea Rom.”. București 1924. Prețul 48 Lei.

Fără nici o pretenție de originalitate, autorul ne dă în această carte, bogat ilustrată, întreaga povestea neamului nostru. Este o bună carte de răspândire a cunoștințelor istorice în cercurile largi ale păturei țărănești.

CULTURA CREȘTINĂ. An. XIV. Nr. 4 (Aprilie). Revistă lunară. Blaj. Abonamentul 160 Lei pe an.

Cu îngrijite articole de actualitate, cu bune lucrări din domeniul istoriei și cu multe mărunțisuri folosite, numărul acesta de Paști al revistei noastre blăjene se prezintă în condițiile cele mai bune. Ea nu dă, ce-i drept, nici acum atențiune mai mare — cum ni-ar plăcea — laturei practice a pastorației clerului nostru, fiindcă afară de cele 4 schițe de predici din suplimentul permanent „Cuvântul Domnului” n'are nimic în direcția aceasta, dar binele pe care-l face în direcția în care lucrează ținem să-l relevăm cu multă bucurie și satisfacție.

ARHIVA SOMEȘANĂ. An. I. Nr. 2. Revistă istorică-culturală. Năsăud. Prețul 12 Lei.

Dragostea, pe care redactorii acestei reviste, în frunte cu d. Virgil Șotropa, o au față de trecutul fostei granițe năsădene, transpiră cu putere din fiecare șir al acestui al doilea număr al „Arhivei Someșene”. El ne dă și acum studii și documente, desvelind un bogat și interesant colț al trecutului nostru.

ROMÂNIA ÎNTREGITĂ. An. I Nr. 6 (15 Aprilie). Organ oficial al „Acțiunii românești”. Apare de 2 ori la lună. Abonamentul 200 Lei pe an.

De câțiva vreme „Acțiunea românească”, o mișcare asemănătoare cunoscutei „Action française”, a început să se numească „organizație național-creștină”, a fișând această numire și în subtitlul acestei reviste, care o servește. Și într'adevăr ea cuprinde în acest număr de Paști frumoase îndemnuri creștine și bune îndrumări de ordin național, cari înfrățite și — subliniem aceasta — ferite de orice atitudini extreme, pot să asigure mișcării și la soi un viitor din cele mai frumoase.

SCÂNTEIA. An. II Nr. 3. Revista elevilor de liceu din Gherla. Apare lunar. Abonamentul 60 Lei pe an.

Cu un cuprins destul de îngrijit, acest număr de Paști al „Scânței” făcute sub supravegherea directorului Dr. Emil Precup, dovedește frumoase preocupări din sinul cercului literar al elevilor liceului românesc dela Gherla.

Telefonul „Unirii”.

HRISTOS A INVIAT! — spunem din inimă tuturor prietenilor și cititorilor acestei gazete, dorindu-le ca învierea Domnului să le aducă cele mai mari bucurii.

D. Cluj. Am crezut că ajunge cât am dat, fiindcă mai mult ar fi fost — nu i așa? — o desavuare fățișă a principiului atât de frumos pe care-l citați: „...in omnibus caritas”. Și apoi sărbătoarea Paștilor încă cerea să eliminăm din acest număr orice notă supărătoare. — De altfel mânia nu este nicidecum un bun sfetnic și de aceea credem a Vă fi făcut un bun serviciu, suprimând tot ce trece peste marginile „loialității” care ni-se putea cere.

„Biserica ortodoxă română”. București. Regretăm foarte mult, că în fruntea navelor „note de călătorie” ale Vartolomeiului Dv. din numărul de pe Martie ați putut pune titlul atât de strigător: „Politica de duplicitate a fraților uniți”, care este absolut neîndreptățit, și nu prin ceeace publicați sub el veți putea să-i dați o notă de îndreptățire.

Dr. M. Gherla. Mulțumim pentru aducerea aminte și Vă asigurăm că urmăm cu deosebit interes întreagă mișcarea. Revista vine personal pe adresa directorului nostru și am preferi s'o avem ca „schimb” pe adresa redacției.

M. Sibiu. Veți ierta, dar în acest număr nu ne putem ocupa nici chiar aici la „Telefon” de lucruri cari pot să strice cuiva sărbătoarea. — Incolo multă sănătate!

Dr. B. Cluj. Cu toată bunăvoința, n'am putut-o face. Poate în vre-un număr viitor să dăm o parte, ajutându-vă și prin aceasta cât de puțin.

E. Aiton. Allo! — Mult bine și ouă roșii din greu. P. Prislop. Mulțumim. — S'a aranjat.

Cetiți și răspândiți:

□ „UNIREA!” □

Tipografia Seminarului teologic greco-catolic Blaj.

Convocator.

Membrii însoțirii „Plugarul” sunt convocati cu onoare invitați — în sensul 7 din statute — la **adunarea generală ordinară** ce se va ține la Marți în **Maiu 1925**, la oarele 11, în localitatea „Patria”.

OBIECTELE SUNT:

1. Raportul lichidatorilor cu privire la încheierea socotelilor pe anul 1923.
2. Eventuale propuneri.

Blaj, la 16 Aprilie 1925.

(39) 1—1

Liquidatorii

Buzdughină & Hoza

Intreprindere românească

SIBIIU

TURNĂTORIE DE FONTĂ ȘI METAL

ATELIER MEHANIC

MAȘINI DE TREERAT

MORI, MOTOARE, CAZANE.

TURNĂTORIE DE CLAVOTE din cel mai bun material, cu garantarea curățeniei și prețurile cele mai solide.

(33) 1—?

- ☑ CUMPĂRĂM aramă veche, în orice cantitate, precum și lucruri vechi de mașini.

RECLAMA

::: este sufletul comerțului :::

VASILE HOZA

PRĂVĂLIE DE MANUFACTURĂ.

(97) 18—52

Mare asortiment de mărfuri din Cehoslovacia ca: **Zefire, Delenuri, Satinuri, Basmale** etc., precum și o **dăjdie bisericești: Vestminte și Prapori** din cele mai bune stoffe elvețiene, apoi **Potire, Cădelnițe, Cruci de mână și Cruci de prapori** cu prețuri convenabile. **Serviciul ireproșabil.**

NB. Rog nimeni să nu-și comande din alt loc până ce nu se va convinge de prețurile mele.

SIBIIU, Piața Prințul Carol Nr. 1